

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

FRANK MEDOŠ, predsednik, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN GERM, podpredsednik, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
GEO. L. BROZICH, glavni tajnik, P. O. Box 424, Ely, Minn.
MAKS KERŽIŠNIK, pomočni tajnik, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
IVAN GOVŽE, blagajnik, Box 106, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsednik nadzornega odbora, Cor. 10th Ave. & Globe St., So. Lorain, O.
IVAN PRIMOŽIČ, drugi nadzornik, P. O. Box 641 Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, tretji nadzornik, 115 — 7th St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, Predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Gardine, Pa.
IVAN N. GOSAR, drugi porotnik, 5312 Butler St., Pittsburg, Pa.
IVAN MERHAR, tretji porotnik, Box 95, Ely, Minn.

Verbovni zdravnik, DR. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Krajevna društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise, spremembe ndov in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.

Denarne pošiljave naj pošiljajo krajevna društva na blagajnika: JOHN GOUZE, P. O. Box 106, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošljejo duplikat vsake pošiljave tudi na glavnega tajnika Jednote.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednote ali posameznikov naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: IVAN KERŽIŠNIK, Box 138, Gardine, Pa. Pridejani morajo biti natančni podatki vsake pritožbe.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA."

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

V Ameriko. Iz južnega kolodvora v Ljubljani se je 1. febr. odpeljalo v Ameriko 200 Macedoncev, 160 Slovencev, 100 Hrvatov in 39 Črnogorcev.

Veseloje do plesa je imela 24-letna dekle Uršula Bezeljakova rojena v Podkrajju na Notranjskem, ktera je vsako soboto in nedeljo zvečer svojemu gospodarju Antonu Buečku trgovcu s sadjem tiboma ušla od doma in se vrnila veseloje šele jutraj iz plesnih veselice. Posledica je bila, da ji je dekar posel. Kar je morala tudi 36. jan. premagati svojo navado, je gospodinjji, ker ni imela denarja za na veselico, ukradla 16 K in šla v nedeljo zopet na veselico. Gospodinja je tatvino takoj opazila. Ko se je 1. febr. Bezeljakova vrnila, jo je takoj prijel detektiv in odpeljal v zapor. Izročili so jo deželnemu sodišču.

Brez levce. Posestniku F. Mla-karju v Peracihi tik Brezja na Gor-njenjskem je slomorenica odjedla ro-ko pod komolcem.

Smrt na prog. Pri Hrušici je dne 2. febr. železnišk. uslužbenca Klein-dista zgrabil brzovlak in ga na mestu usmrtil.

Mlinarji in žagarji tožijo, ker je premalo vode.

Potres na Kranjskem. St. Ožbalt 31. jan. Dne 3. febr. jutraj ob 3/4 na 4. je bil srednomočni potresni sunek; spremljevalo ga je podzemeljsko bo-haenje.

PRIMORSKE NOVICE.

Poključen samomor vojaka. V Tr-zišu na Goriškem si je pogal iz pu-ške kroglo v prsi neki vojak tam-kašnjega lovskega bataljona. Pre-nesi so ga hitro v bolnišnico; ne ve se še ali okrevala ali podležela strelu. Ustrelil se je baje radi tega, ker se mu je doma, na Slovaškem, ljubica poročila.

V cestni jarek je padel ter si zlo-mil nogo Peter Tekli, trgovec iz Gradišča ob Soči, ko se je pripeljal na svojem vozu v Gorico na Tekali-šče Fr. Jos. Konj se mu je splašil pred električnim tramvajem ter ga vrgetl v jarek. Namesto da bi bil šel Tekli po svojih opravkih, je moral v bolnišnico.

Laški deserter. Pri glavarstvu v Gradišču ob Soči so se prijavili laški deserter Peter Frane Colla od 79. pešpolka v Vidnu. Ušel je, ker je baje prevel trpeti pri vojakihi.

Ne more se ločiti od oštarije neki 32letni Valentin Brešan iz Podgore pri Gorici. Tako so ga pred kratkim pahnili iz gostilne v Gorici ko je bila policijska ura, pa ni nič pomagalo, dokler ga niso vrgli na cesto. Na-pravil je tudi nekaj škode. Goriška policija ga je ločila od oštarije za 4 dni.

Samomor radi smrti svoje zaročen-ke. Ustrelil se je v svojem stanova-nju uradnik plinarne v Trstu Perik-lej Dafini. — Vzrok je bilo poročilo o smrti njegove zaročenke, ki je v-jutru umrla v odgojni bolnici pri Sv. Mariji Magdaleni.

RAZNOTEROSTI.

Iz ogrskega parlamenta. Madžar-bodo ostro odgovorili na napade ne-katerih govornikov v proračunskem odseku avstr. parlamenta ter bodo po-udarjali zgodovinsko pravico ogrske krone na Bosno in Hercegovino. Gro-Andrassy je prvotno izjavil, da usta-voverna stranka ni nasprotna samo-stojni ogrski banki, ne more pa tega načrta zagovarjati, dokler so strokov-njaki v bančnih in gospodarskih vpra-šanjih mnenja, da je samostojna ogr-banka nemogoča. Med temi strokov-njaki sta tudi Wekerle in Szell.

Mlekarske zadruge na Ogrskem. Leta 1897. je bilo na Ogrskem vsega skupaj samo 34 mlekarskih zadrug, a po 10 letih, t. j. l. 1907. bilo jih je že 622 s 59.000 člani, ki so imeli 98 tisoč krav, od katerih se je tem zadrugam prodalo 80 milijonov litrov mle-ka, da ga predelajo. Iz tega mleka se je dobilo 2 1/2 milijona kilogramov mleka. Skupni prejemki vseh mlekars-kih zadrug so znašali tega leta 9.452.654 kron.

Bojkot zoper Nemcev na Češkem. V mnogih čeških trgovinah, zlasti po-južnem Češkem so nabiti plakati, ki se glase: P. n. potniki ki hočejo izska-niti kako kupčijo, prosimo, da izka-žejo kake narodnosti je tvrdka, ki je zastopajo.

Seton-Watson (Scotus-Viator) o slovaškem vprašanju. Iz predavanja tega angleškega publicista v zgodo-vinskem društvu na Dunaju dne 16. jan. podajemo ta le odlomek:

Preiskujoč zgodovino in državne uredbe Ogrske z obzirom na nemad-žarske narodnosti v kolikor se tiče solstva in vzgoje, javne uprave, sod-stva, pravice shodov in združevanja volilne in tiskovne pravice — žrtv zatiranja, kakršnemu ne najdete po-ra v kulturnem svetu. Madžarska kultura ne vstvarja nič novega, an-pak samo posnema druge kulture. Madžari primerjajo svojo ustavo angleško, pa to primerjanje ne vzdvi-ži kritike. — Beseda panslavist psovka v ustih panmadžarov. Mnogi zgodovinska dejstva dokazujejo, da so Slovaki, kadarkoli so jih Madžari ponizali, šli vedno iskati pomoči na Dunaj in ne v Petrograd ali Moskvo. Niti znani Kollar ni bil politični pans-lavist in voditelj iz 1848 l. Štur Hraban, Hodža so bili bolj za Gross-österreich kot pa panslavisti.

Tausima-Mesina. O priliki požrt-vovalnega in junaškega obnašanja ru-skih mornarjev pri mesinskih kata-strofi približujejo ruski listi članke v katerih izjavajo, da bi nikoli ne prišlo do poraza pri Tsusimi, ako bi se ruska mornarica pravočasno refor-mirala. Kajti čudno je nesoglasje med tsusimskim porazom in veliko hrabrostjo pri rešilni akciji v Mesini.

General Saletta, bivši šef laškega generalnega štaba, je umrl.

Zaprtni ruski častnik. V Lvovu so zaprli ruskega častnika Huzovskega, in sicer na zahtevo varšavskega pol-kovnega poveljstva. Huzovski je za velik znesek okradel polkovno bla-gajno.

Kraljevska krona — na dražbi. Bivši maroški sultan Abdul Azis je pred leti zastavil v Parizu svoje dra-gočnosti, med temi tudi svojo krono. Narodna zastavljalnica v Parizu se-daj razglša, da se bodo te dragocno-sti s krono vred prodale na javni dražbi.

Razlet v trgovini z orožjem. V No-vem Sadu je nastal požar v trgovini Szitto, ki ima na skladišču vedno tudi mnogo smodnika. Šele čez pol ure so dobili sod vode in začeli gasiti. V tem se vname smodnik. Šipe so po-pokale daleč na okrog. Več oseb je bilo nevarno poškodovanih. Sestro trgovčevce so rešili. Čez dve uri so ogenj obvladali.

Žrtev male loterije. — Pri trvdki Körting v Leopoldovem okraju na Dunaju je tekmo več let poneveril knjigovodja Oskar Gopold K 63.000. Vse je zaigral v mali loteriji. Neka "vedeževalka" mu je prorokovala, da ga mala loterija osreči. To ga je tako pretreslo, da je naprej zaigral neko malo dedščino, potem je pa po-stal defraudant.

Čudovito dete. Španski zdravnik dr. Osorio ima triletno hčerko Pilo, ki ima nenavadni muzikalični talent. Kot 9mesečni otrok je zaigrala na glasovir narodno pesem, ki jo je sli-šala peti služkinjo, danes pa že igra Haydna Mendelsohna, Mozarta in Beethovena.

O nezakonskem očetu. Na Dunaju je nezakonska hči N. tožila svojo ma-ter, da ji pove ime in prebivališče njenega nezakonskega očeta. Ker sta prvi dve instanci tožbeni zahtevek odbili, je prišla stvar pred najvišje sodišče. Tudi najvišji sodni dvor je tožbo zavrnil, češ, da ni zakoni-tega predpisa, s

Ob zori.

Napisal Ivan Cankar.

(Nadaljevanje.)

Glej, vsako noč, noč za nočjo, sem sedel za mizo in sem bdel in sem čakal na njo do polnoči, do ene. Tih je bilo; stara dva sta dihala težko v spanju; on je časih zajčal, zamrmral, zamahnil z roko, in bal sem se, da bi se ne predramil. Nisem mogel nič misliti; sedel sem in poslušal dolge ure. Časih sem mislil, da bi vstal zunaj, vso noč; no, ko je bila komaj osem, sem vstal, kakor da bi mi bil kdo zapovedal, in sem se nepotil dom. In mislil sem tudi časih, da bi legel v posteljo, da bi ugasnil luč in da bi zatisnil oči in sopol kakor v spanju, če bi prišla ona in bi se sklonila nad mojim obrazom. Ali sedel sem in sem jo čakal, nisem se mogel goniti. In ko sem slišal, da je vstala, da se je odpravljala k meni, sem vstal še jaz in sem se ves tresel. Hodila je tiho, da bi nikogar ne vzbudila, in posvetila je z lučjo na posteljo v sobi, da bi videla, če obadva spita. Potem je luč upihnila, a jaz sem narhlo odpiral duri, ko sem zapazil, da je ugasnil trak svetlobe, ki se je svetil prej skozi špranjo.

Nisem bil zaljubljen vanjo — blaznost je bila. Ali pa so bile sanje; človek trpi in strah ga je, živi bolj rebično življenje kakor podnevi; a jutraj vstane in se umije z mrzlo vodo in po vsem trpljenju in strahu ne ostane sledu več in nasmele se, če se spomni, kakšno čudno življenje je živel ponoči. Nisem bil zaljubljen vanjo, ali obšlo me je bilo nekaj neznane. Živel sem čisto drugače nego prej in nego živim danes. Če bi mogel kako pozabiti na to življenje, če bi ga mogel kako izbrisati iz spomina! Ali tako mi leži na sreč in bo obležalo pač za zmirom...

Zdaj sem bil časih ves dan doma in sem zahajal tudi v sobo; sedel sem tam in sem poslušal starea, ko je pripovedoval svoje reči. Vesel je bil, da se mogel govoriti z mano; malokdaj je prišel kdo k njim in tako je zmirom molal in kajil. Nemirno je bilo njegovo življenje; klatil se je po vsem svetu, predno se je dokopal do belega kruna iz do mirnega doma; in ko se je bil dokopal, je prišla bolezen in tako se je spet vrnil v siromaštvo; to ga je bolelo in zmirom je se mislil, da pridejo drugačni časi in da bo delal kakor prej. "Morda samo še mesec dni, Malči, le potrpi!" Sam ni vedel, da so mu "raje že osiveli in da se mu je hrbet upognil. Malči ni nič govorila; šivala je in se časih ozrla name in se je nasmešila. Ob nedeljah sem kosil pri njih in pazila je s skrbnim pogledom, da mi je bilo vse pogodi. Imela je bel predpasnik in rokave zavahane. Po kosilu je prinesla črne kave in razgovarjali smo se in jaz in stari sva kadila. Komaj sem skrival globoki nemir, ki me je ob tistih časih čedalje bolj osvajal; čutil sem, da sem bil nekam zagazil in da ganim zmirom dalje od brega...

Mnogo sem že imel deklet in z nekaterimi sem živel prav lepo in prijetno. Ali kadar je bilo zadosti, sva šla narazen; če en nasmeš na nje, ni bil pri kraju. Šla sva in sva se pridružila drugod, in če sva se pozneje kdaj srečala, sva se pozdravila prijazno in sva si bila hvaležna za tiste lepe ure. Zdaj pa je bilo vse drugače. Prirasla sva drug na drugega in vedel sem, da bi zakravela oba, če bi prežejala to vez med nama. Tako sem jo objemal z nerazumljivo strastjo in sem čakal nanjo dolge noči, ves trepetajoč od poželjenja, v sreč pa sem mislil, kako bi ubežal.

In zdaj ti povem, kako se je potem zgodilo. Prišla je nekoč k meni, ob eni ponoči je bilo in sva je bila izmučena; oči rdeče, obraz blel, prozoren. Takrat se mi je zelo zasmilila in sem jo vprašal:

"Čemu pa je tebi življenje, Malči? Še predno je dan, pa skoro vso noč, zmirom isto delo! Kaj imaš v tvoj življenju, kaj imaš na svetu?"

Nič mi ni odgovorila, samo privla se je k meni, čisto blizu, na prsa, in mi je pogledala v obraz. Nikoli nisem videl takih oči in ves sem se prestrašil; čutil sem, da je posegla po moji prihodnosti, da me je vzele vsakega; nikoli bi ne bil čutil tega tako jasno, če bi mi bila odgovorila na glas: "Tebe imam na svetu!" Že sem zgrnil z roko, da bi se ji iztrgal in da bi pobegnil, brez klobuka, ponoči, po stopnicah navzdol, — ali stal sem tam in sem se sklonil in sem jo celo poljubil, zato da bi ne videla mojega obraza. Potem pa sva sedela na zofi in pripovedovala mi je, kakšno bo najino življenje, kadar se poročiva in si napraviva lepo stanovanje: Ljubila me je, zato ker sem bil tako blag in usmiljen in nesebičen — pomislil! — in ker se nisem oziral na svojo prihodnost ter sem si iskal njo, ubogo življo, ko bi lahko

dobil vse polno bogatih in lepih deklet. In celo očeta in mater sem si oti naložil na rame, to težko breme, ki bi se ga kdo drugi prestrašil. Ali za sve to mi daje ona neizmerno ljubezen in skrbela bo zame, tako da bom čisto pozabil na breme, ki sem si ga bil naložil. Tako je pripovedovala s šepetajočim glasom in njene oči so bile vlažne in tiščale se je k meni. Njenih besed, tihih, nemirnih, zmedenih skoro nisem razumel, ali razumel sem vse, kar je govorila, če sem ji pogledal v obraz. Razumel sem, da me je mislila privezati za zmirom na to temno predmestje, na to blazno življenje, ki sem ga živel v tistih časih. In ker me je zaradi tega zavezbo po vsem telesu do dna srca, sem spoznal, da je nisem ljubil in da je bilo moje poželjenje umazano in nizkoto.

Teden dni sem blodil kakor v sanjah in se nisem mogel odtrgati: bal sem se krvi, ki bi se prikazala, če bi prerezal nenadoma to vez med nama. Ali prerezati sem jo moral, o tem nisem premišljeval več; samo odlašal sem, ker je človek tako slab in bojažljiv.

Tisto noč, ko sem se bil namenil, da jutraj pobegnem, je bila pri meni in mi je povedala, da sta vedela oči in mati o najini ljubezni že dolgo, kmalu po prvem večeru, ali da molčita, ker jima je bila ona tako naročila. Obadva da sta zelo srečna in da sta se jokala, ko jima je povedala. Jaz sem ugasnil luč, ker ji nisem mogel več gledati v obraz in ker mi je bilo, da bi na glas zastokal, zajokal. Še v postelji je govorila, šepetala ljubeznive besede in ko je zaspala, so se pregibale še zmirom njene ustnice in smehljala se je kakor otrok. Zunaj je bilo zelo svetlo; vzdignil sem se v postelji in sem jo gledal. Oči niso bile čisto zatisnjene in zdelo se mi je, da so gledale skozi ozko špranjo naravnost name. Dihala je rahlo, ustnice so bile zelo rdeče in napete, celo na licih je bilo nekoliko rdečice. Odel sem jo do vratu, samo roke, gole do ramen, so ležale na odeji. Tako je bila podobna dvajsetletnemu otroku; sledu greha ni bilo na nji, vsa skrb, vsa žalost težkega življenja je izginila iz mladega obraza; čelo je bilo jasno in nedolžno.

In takrat, ko je gledala v spanju naravnost name skozi ozko špranjo med trepalnicami, sem se sklonil čisto blizu k njej in sem ji rekel na glas:

"Malči, jutro rano pojdem." Nekoliko so se stresle trepalnice, tudi ustnice so se stresle in so se razločno nasmešile.

Nagnil sem se prav k njej, da sem čutil toploto njenih lic. "Bog s tabo, Malči!"

Glava se je nekoliko zgenila in se je dotaknila moje, ki sem se opiral z njo ob posteljo. Smehljaj je izginil iz ustnic, obrvi so se skrčile in zajela je...

Svetlilo se je že, ko sem zaspal, morda je bilo polu štirih; prvi vozovi so že drdeli po ulici in čuli so se že koraki na trotoarju...

Spal nisem dolgo in ko sem se vzbudil, mi je bila glava težka. Nisem se precej domislil, kaj sem se bil zvečer namenil, ali ko mi je stopilo potem nenadoma pred oči, sem se grozil, kakor da bi se bilo nekaj črnega zvalilo name. Ležal sem še v postelji, ko mi je prinesla kajenje in me je pozdravila; kajenje sem se ozrl nanjo in nisem ji odzdravil, ker mi ni mogel glas iz grla; postala je pri durih in nekaj je šnilo preko njenega obraza; nato se je vrnila v sobo.

Obšel sem se hitro, kave se nisem dotaknil. Ko sem pospravil svoje stvari, so se mi roke tresle. Zmirom bolj se mi je mudilo, kakor da bi se že vse podiralo nad mao; in tako sem metal v kovčeg perilo, obleko, knjige, vse navskriž; ključa nisem mogel najti in hodil sem po sobi kakor neumen; celo pod posteljo sem ga iskal in napolel sem ga našel v telovniku. Stal sem še in sem gledal, če nisem bil kakšno reč pozabil — kakor stoji starka v goreči hiši sredi izbe, stensko uro pod pazduho in se ozira po kotih, če pol motena in nič ne mi-li...

Pospravil sem vse in nato sem odprl vrata in sem šel. Ko sem bil na stopnicah, me je obšel čuden strah in začel sem bežati; po ulici sem skoro tek, tako da so ljudje gledali za mano; bežal sem dol v mesto in potem še dalje, uro daleč, v drugo predmestje. Tam sem šel v kavarno in sem napisal pismo, da sem se preselil in da naj izroče moje stvari postrežniku, ki ga pošljem. Nobene druge besede...

Tako se je nehalo. Šest tednov pozneje, že na zimo, potrkala nekdo na moje duri in prikazale se stari, njen oče. Velik se mi je zdel in širok, njegov obraz pa je bil plašen; gledal je nestalno in mi ni pogledal naravnost v oči; videlo se mu je, da je bil zelo v zadregi.

"Tukaj ste torej zdaj... lepa izbica," je dejal in se je hotel nasmejati.

(Nadaljevanje prih.)

Cenik

katero se

SLOVENIC PUBLI

82 CORTLANDT STREET

DUŠNA PAŠA (pisal škof Fr. Baraga,) platno, rudeča obreza 75¢, brožirana 60¢.

JEZUS IN MARIJA, vezano vlonokost \$1.50, fino vezano v usnje \$2.00, vezano v platno 75¢.

KLJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano v slonokost \$1.50.